

Magnus Heinason – Túrfrágreiðing

Túrun nr. 2016 Sild og svartkjaftur norðanfyri, tíðarskeið 29/4 – 11/5 2020

Fólk frá Havstovuni: Sólvá Káradóttir Eliassen, Ebba Mortensen, Jens Arni Thomassen og Regin Kristiansen.

Ábyrgd: Sólvá Káradóttir Eliassen

Endamáll: At kanna nøgdirnar av sild og svartkjafti í havøkinum norðan fyri Føroyar. Ekkókanningin er partur av felagskanningunum av sild og svartkjafti, sum eru skipaðar undir “ICES Working Group of International Pelagic Surveys” (WGIPS), saman við skipum úr Noregi, Íslandi, Russlandi og ES.

Reiðskapur: Flótitrol. CTD til hydrografiskar kanningar og WP2-glúpur til ætikanningar.

Um túrin: Farið var av Havnini mikukvøldið 29. apríl klokkan 22 beint á løgdu kósirnar, sum eru vístar á Mynd 1, og ekkókanningarnar byrjaðu. Veðrið var gott, og vit byrjaðu at trola longu dagin eftir, tá tvær trolstøðir vórðu tiknar eystur úr Føroyum. Mestsum allan túrin var veðrið sera gott. 22 CTD-støðir vórðu tiknar, og trolað varð 15 ferðir, umframt at ekkókanningar vórðu gjørdar á øllum túrinum. Síðst á túrinum vórðu salt-, hita- og ætímatíngar gjørdar á standardskurði N.

Trupulleikar vóru við CTD-ini, og tí vórðu nakrir av CTD-profilunum tiknir við eyka CTD-ini, sum bara kann fara niður á 600 m dýpi. Annars verður vanliga farið niður á 1000 m á hesum túrinum.

Ætlaðu kósirnar hjá øllum luttakandi skipunum í felagskanningunum eru vístar í Mynd 2.

Fyribilsúrslit

Av tí at kanningarnar eru partur av felagskanning, har ymsu londini hava ymisk kanningarøki frá ári til árs, ber ikki til at samanbera nøgdirnar hjá Magnusi Heinasyni beinleiðis við kanningarnar ári fyri. Í ár var kanningarøkið hjá Magnusi Heinasyni ikki so langt norður sum vanligt – og hinvegin var tað longur vestur enn vanligt.

Av norðhavssild var mest at síggja norðast í kanningarøkinum og aftur í ár var minni av svartkjafti at síggja enn tað var fyri nøkrum árum síðani, tá nógvur ungunur svartkjaftur var í kanningarøkinum.

Norðhavssild

Mest var at síggja av norðhavssild norðast í kanningarøkinum (Mynd 3). Harafturat sást eisini nakað av sild eystur úr Føroyum, men hon var fyri tað allarmesta heystgýtandi (svørtu stabbarnir á Mynd 4).

Sum heild stóð norðhavssildin fyri tað mesta sum torvur á 200-400 m dýpi um dagin og í ovastu 50 metrunum um náttina.

Longdar- og aldursbýtið av sild er víst í Mynd 4. Fyri norðhavssild var miðallongdin 34.8 cm og miðalvektin 308 g, meðan heystgýtandi sildin í miðal var 31.4 cm og vigaði 232 g. Longdarbýtið vísir, at rættiliga stórum partur av norðhavssildini, er størri enn 34 cm, og er hetta rættiliga gomul sild.

Mest er til av norðhavssild, sum er eldri enn 10 ár, men eisini er nógv til av 7-ára gamlari sild (2013 árgangurin). Hesin árgangurin verður mettur at vera betri fyri enn grannaárgangirnir.

Nakað av smærri sild (2016 árgangurin) var at síggja í landnyrðingspartinum av kanningarøkinum. Kanningar farnu 2-3 árinu hava bent á, at 2016-árgangurin er góður, og hesin legst nú til vaksna stovnin. Spennandi verður at frætta, hvussu nógv er av hesum árganginum í samlaðu kanningunum, tí vanliga stendur tann yngra sildin eystari og norðari í Norskahavinum um summarið.

Ein meting av samlaðu nøgdini av norðhavssild verður gjørd, tá tølini frá øllum skipunum eru tøk, um hálvan juni.

Svartkjaftur

Lítið var at síggja av svartkjafti í kanningarøkinum. Nakað av svartkjafti var at síggja eystur úr Landgrunninum og eisini nakað við Íslandsryggjin, sí Mynd 5. Av tí at so fáir svartkjaftar vórðu veiddir, ber ikki til at siga nakað um støddar- og aldursbýtið.

Makrelur

Av tí at makrelur ikki hevur sundmaga, sæst hann illa á ekkóloddinum, og tí verða úrslitini frá hesum túri ikki nýtt at meta um nøgdirnar av makreli.

Makrelur var fingin á tveimum trolstøðum eystur úr Føroyum – hesar eru merktar á Mynd 1. Á hesum báðum støðunum var mest 3- og 4-ára gamal makrelur fingin. Veiddi makrelurin hevði eina miðallongd á 35.8 cm og eina miðalvekt á 351 g.

Hydrografi

Hitin í vatnsorpuni er vístur á Mynd 1, saman við siglingarleiðini á túrinum. Kaldast var í landnyrðingspartinum av kanningarøkinum, meðan sjógvurin var heitastur á og vestan fyri Íslandsryggjin og út av Landgrunninum. Úrslitini frá hita- og saltmátingunum á túrinum verða viðgjørd í felagsfrágreiðingini í juni.

Prøvatøka

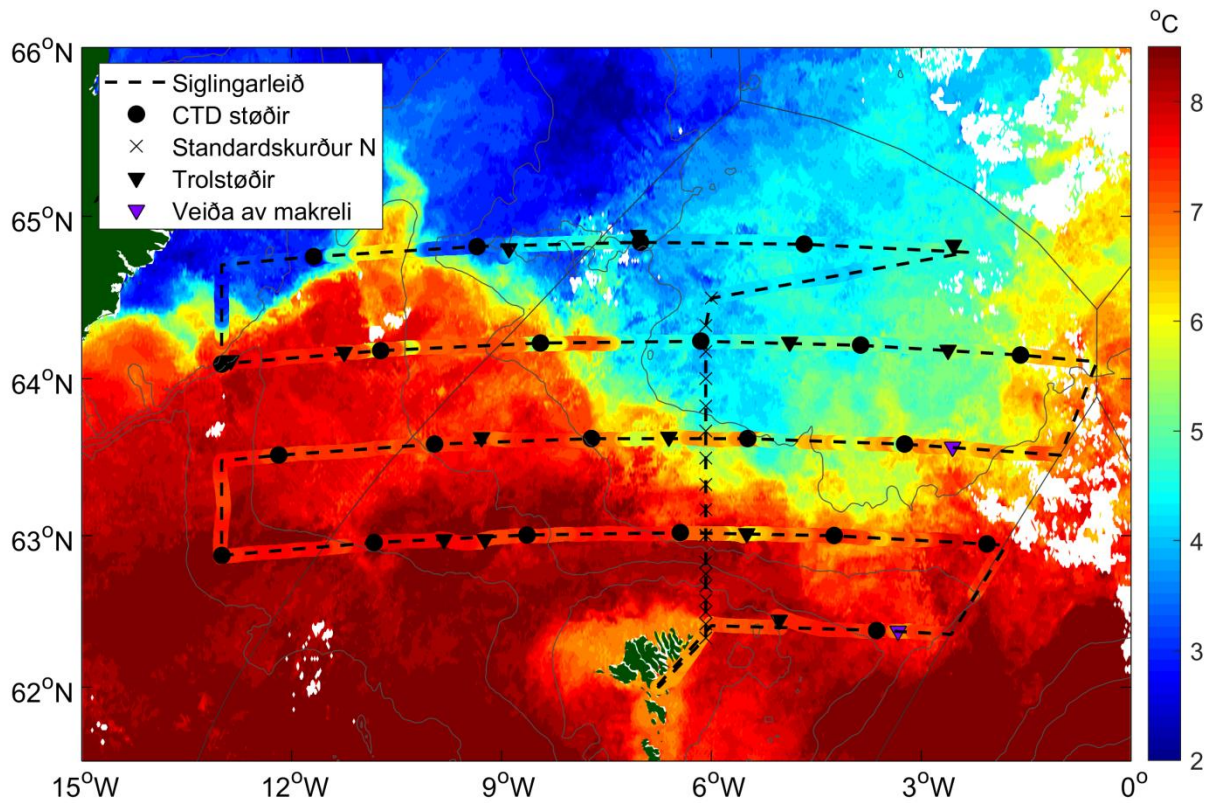
Á túrinum vóru 15 tóv tilsamans. Trolsýnini verða tikin fyri at greina sundur ekkóskriftina undir kanningunum og fyri at kanna støddar- og aldursbýtið av fiskinum. 397 nytrur av sild og 149 nytrur av makreli vórðu tiknar til aldursgreiningar. Djóraætiskanningar og hita- og saltmátingar vórðu gjørdar á 22 støðum á túrinum, ella fyri umleið hvørjar 60 fjórðingar, ið sigldir vóru. Á standardskurði N vórðu djóraætiskanningar gjørdar á 14 støðum, og hita- og saltmátingar á 17 støðum, umframt at serligar tøðsølt-, og CO₂- kanningar vóru gjørdar á 2 støðum.

Nær sýnini verða liðugt viðgjørd: Sýnini verða arbeiðt í landi, og aldursgreinað tilfar skal vera til skjals skjótast gjørligt, og í seinasta lagi 22. mai. Hetta fyri at tølini kunnu gerast klár til stovnsmetingar av norðhavssild og svartkjafti í felags túrfrágreiðingini, sum verður tøk seinni í summar.

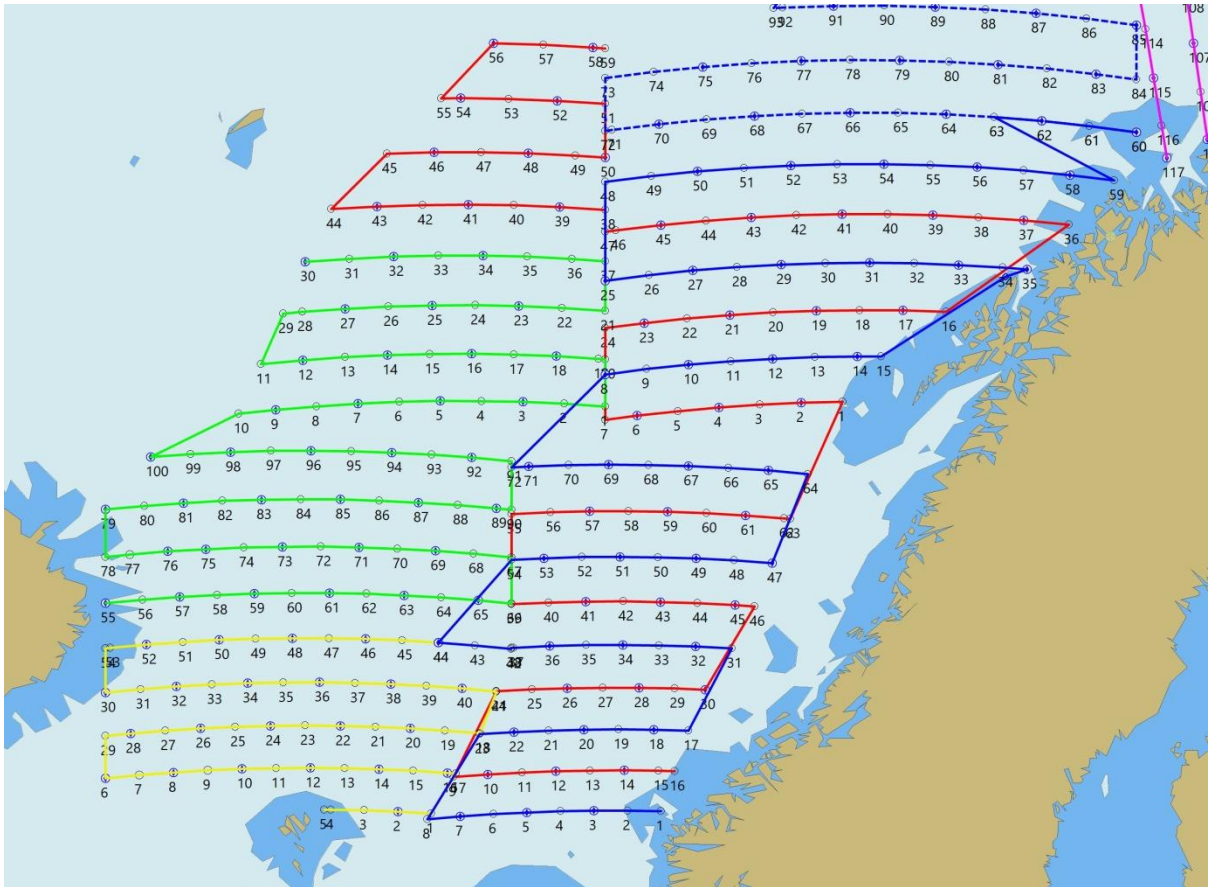
Havstovan

hin 15. mai 2020

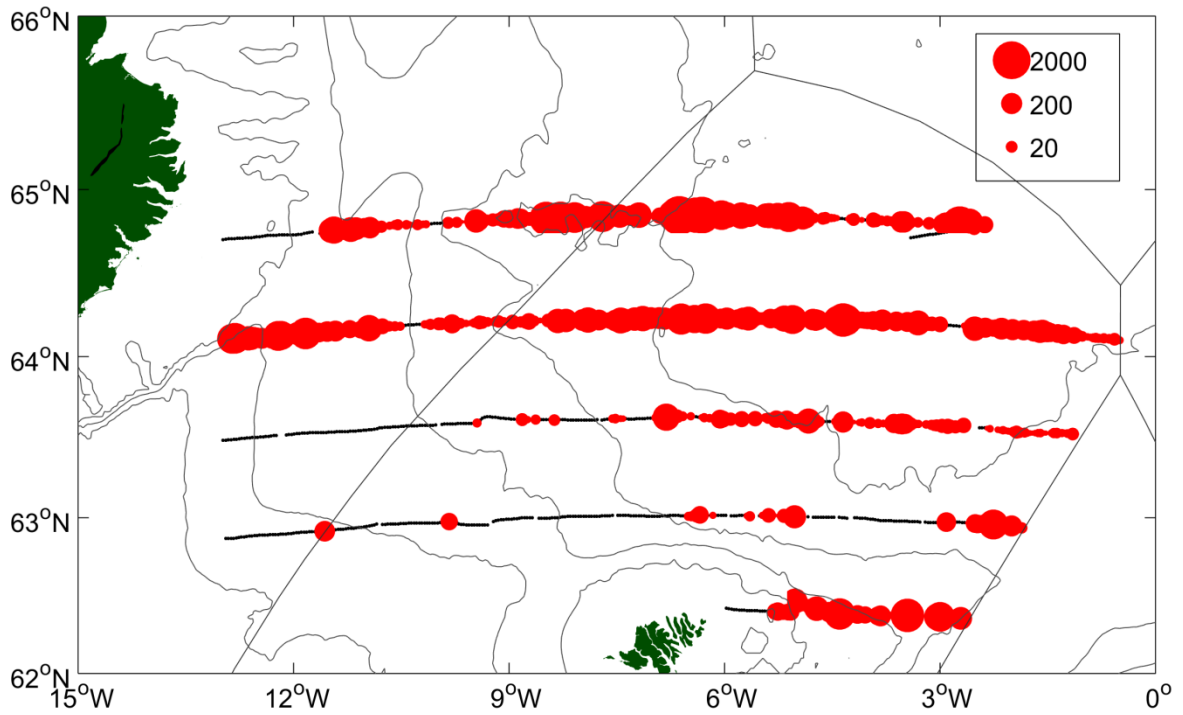
Sólvá Káradóttir Eliassen

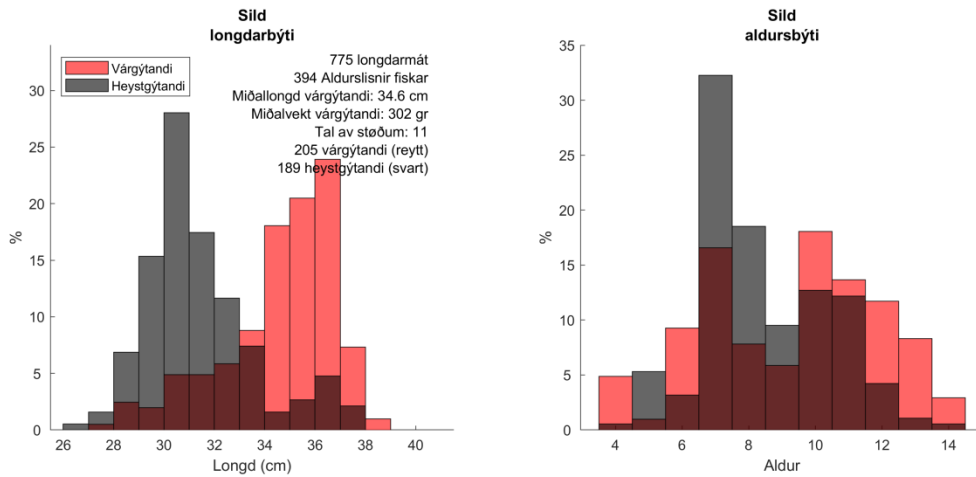
Mynd 1. Siglingarleiðin hjá Magnusi Heinasyni á silda- og svartkjaftatúrinum í mai 2020. Á myndini eru vistar tær 22 CTD-stöðirnar, 15 trolstöðirnar og 17 stöðir á standardskurði N. Sigldir vorðu í alt umleið 1770 fjórðingar. Vatnskorpuhitin frá fylgisveinamátungum vikuna frammanundan kanningarnar er vístur á myndini, umframt at vatnskorpuhitin, sum Magnus Heinason hefur mátað á túrinum, er teknaður á kósina. Á tveimum av trolstöðunum varð makrelur fingin í trolíð – hesar eru vistar við violettum tríkantum.

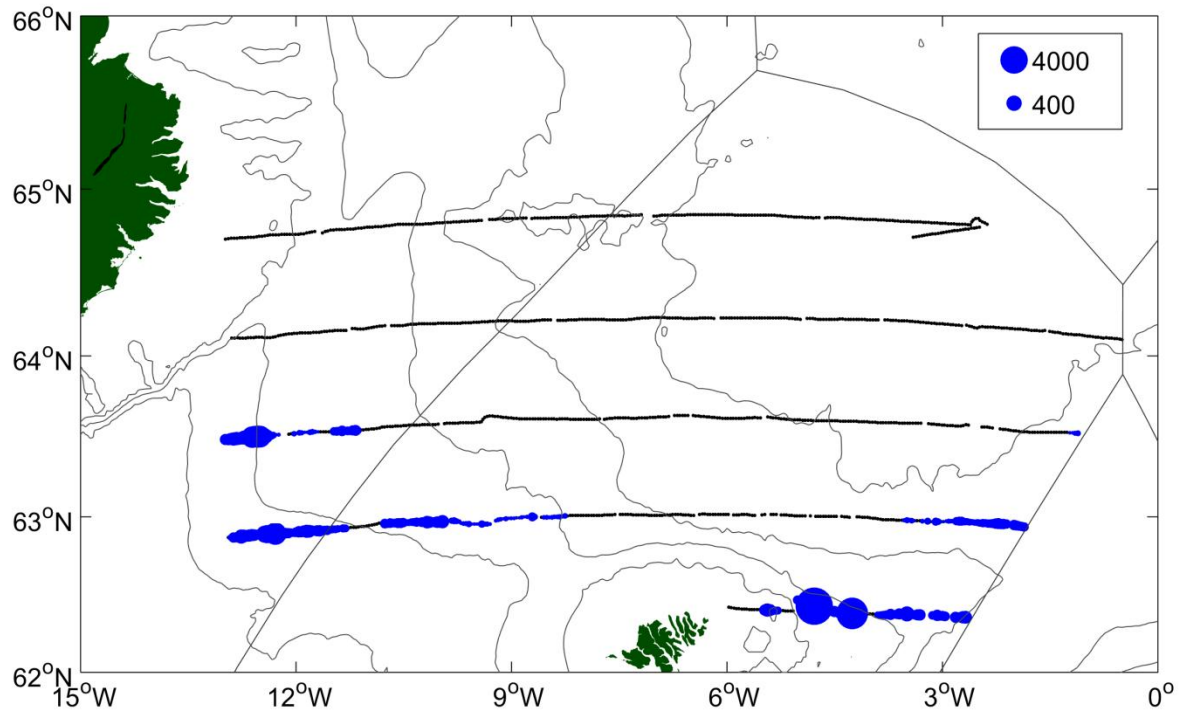
Mynd 2. Ætlaða siglingarleiðin hjá luttakandi skipunum á silda- og svartkjaftakanningunum í syðra parti av kanningarøkinum í mai 2020. Luttakandi fimm skipini eru: Árni Friðriksson Ísland, Johan Hjort Noreg, Dana EU, Fridtjof Nansen Russland og Magnus Heinason Føroyar. Magnus Heinason sigldi gulu siglingarleiðina norðan fyri Føroyar. CTD-støðir skuldu takast á øðrum hvørjum sirkli. Kósin hjá Fridtjof Nansen, sum ger kanningar í Barentshavinum, er ikki víst á hesum kortinum.

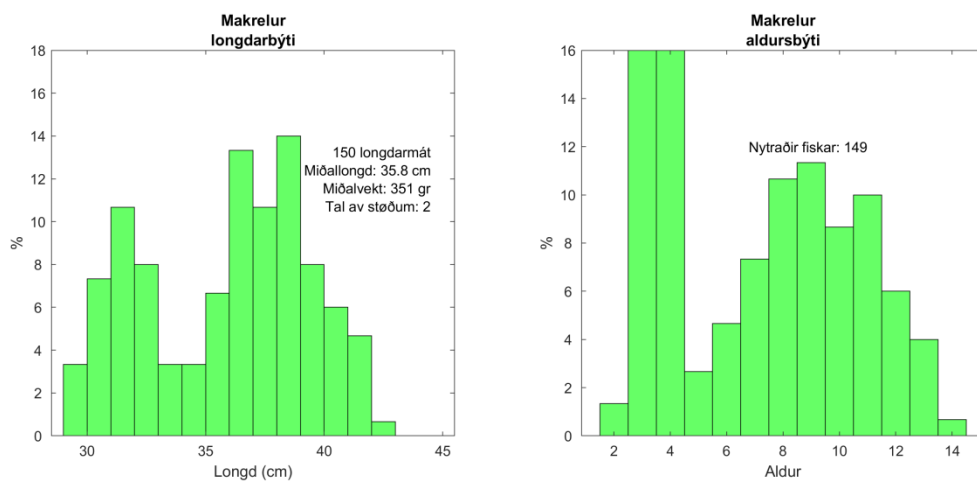
Mynd 3. Ekkóvirðir av norðhavssild (sa mm/nm^2) á kanningunum norðanfyri á túri 2016, 29/4 - 11/5-2020. Reyðir sirkclar vísa, hvussu nógv sild stóð undir skipinum.

Mynd 4. Longdarbýtið av sild á túri 2016, 29/4 - 11/5 2020. Norðhavssildin er víst við reyðum stabbum, og heystgýtandi sild er víst við svørtum stabbum. Sum heild var norðhavssildin rættiliga stór, meðan heystgýtandi sildin var nakað minni. Av norðhavssildini varð nógv fingið av 7-ára gamlari sild, men mest av sild, sum er 10 ár og eldri.

Mynd 5. Ekkóvirðir av svartkjafti (sA mm/nm²) á kanningunum norðanfyri á túri 2016, 29/4-11/5 2020. Bláir sirkular vísa, hvussu nógvur svartkjaftur stóð undir skipinum.

Mynd 6. Longdarbýtið av makreli á túri 2016, 29/4 - 11/5 - 2020. Makrelur varð fingin á tveimum støðum eystarlaga í kanningarøkinum (sí Mynd 1). Mest var fingið av 3- og 4-ára gomlum makreli.